

9. Шинкарук О. А. Отбор спортсменов и ориентация их подготовки в процессе многолетнего совершенствования (на материале олимпийских видов спорта): автореф. дис. на соискание учен. степени доктора наук по физ. воспитанию и спорту : спец. 24.00.01 «Олимпийский и профессиональный спорт» / О. А. Шинкарук. – К., – 2011. – 48 с.
10. Шпичка Т.А. Анализ факторов эффективности соревновательной деятельности квалифицированных футболистов в мини-футболе / Т.А. Шпичка // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт): зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова. – Вип. 9 (79) 16. – С. 109–112.
11. Arques P.U. Futebol Infanto-juvenil – Preparação de Atletas para Testes / P.U. Arques. – São Paulo: Musa, 2005. – 135 p.
12. Bangsbo J. The physiology of soccer – with special reference to intense intermittent exercise / J. Bangsbo. – Copenhagen: Ho+Shtorm, 1993 – 155 p.
13. Bangsbo J. The physiological profile of soccer players / J.Bangsbo. – Sports Exercise and Injury, 1998 – V.4 – N 4. – P. 44 – 150.
14. Chmura J. Bioenergetyka wysiiku piikarza podczas meczu/ J.Chmura. – Sport Wyczynowy. 1997. – 11– 12. – p.17 – 23.
15. Garcés E. Síndrome de Peter Pan – quando a “jovem promessa” não se torna uma certeza / E. Garcés // Futebolista, 2006. – N 14. – P. 44–46.
16. Harre D. Principles of Sports Training / D. Harre. - Berlin: Sportverlag, 1982. – 231 p.
17. Hasenpflug M. Das Goldene Lernalter / M. Hasenpflug. – Norderstedt: BoD – Books on Demand, 2008. – 128 p.
18. Horta L. Prediction factors of athletic performance in elite Portuguese soccer players / L.Horta, L. Cunha, C.Rio.- Soience a Sports, 2000. – 6. – P. 334-335.
19. Przybylski W.Kontrola treningu i obcintec treningowych w piice noinej / W. Przybylski.- AWF Gdansk, 1997. – 163 s.
20. Tumility D. Protocols for the physiological assessment of male and female soccer players // D.Tumility.- Physiol. Testing for Elite Athletes. – 2000. – 11. – P. 356-362.

Сініцина О., Зубрицький Б., Петрук Л., Цицаркін О.
Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ ДО ЗАНЯТЬ З ВОЛЕЙБОЛУ СТУДЕНТІВ НУВГП.

З метою дослідження мотиваційних чинників до занять з волейболу студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) було проведено анкетування. У статті проаналізовані результати анкетування студентів Національного університету водного господарства та природокористування. Подано перелік змагань різних рівнів, в яких приймають участь студенти, задіяні у дослідженні.

В опитуванні взяли участь 40 студентів I-V курсу, які обрали волейбол, як пріоритетний вид спорту для занять з дисципліни «Фізичне виховання» під час навчання у вищому навчальному закладі.

З них 15 студентів першого курсу – це 37,5% респондентів, 6 студентів другого курсу, що становить 15% та 6 студентів третього курсу – 15%. 20% опитаних склали студенти четвертого курсу у кількості 8 чоловік та 12, % – це 5 студентів п'ятого курсу.

Респондентам була запропонована анкета для визначення важливості того чи іншого мотиву та було запропоновано проранжувати подані чинники від 1 до 11.

У результаті дослідження встановлено, що пріоритетним фактором, який впливає на мотивацію до занять в секції з волейболу є «зміцнення здоров'я» – 60,0% опитаних віднесли даний мотив на перше місце. Такий мотив, як «участь у змаганнях» 17,5% студентів поставили на друге місце. 22,5% респондентів мотив «підвищення стійкості до емоційних стресів» віднесли на четверте місце. Важливість «удосконалення форми тіла» під час спортивних занять 22,5% поставили на сьому позицію. На думку 17,5% опитаних «популярність волейболу» займає середню позицію. «Стан спортивного залу» є мало популярним мотивом – 32,5% визнали його найменш значущим. Опитані студенти вважають, що «підвищення працездатності» не є найактуальнішим, лише 5% визнали його пріоритетним. «Позитивні емоції», як мотив, що спонукає до занять 15% респондентів віднесли на третю позицію. Доведено що «виконання спортивного розряду» є мало популярним мотивом – 20% опитаних винесли його на десяте та одинадцяте місце. «Активне дозвілля» займає середню позицію у мотивації студентів до занять з волейболу. 12,5% респондентів мотив «досвідчені тренери» поставили на перше місце.

Ключові слова: мотивація, фізичне виховання, волейбол, студенти.

Исследование мотивационных факторов к занятиям по волейболу студентов технического вуза. Елена Сеницына, Богдан Зубрицкий, Людмила Петрук, Александр Цицаркин. С целью исследования мотивационных факторов к занятиям по волейболу студентов Национального университета водного хозяйства и природопользования (НУВХП) было проведено анкетирование. В статье проанализированы результаты анкетирования студентов Национального университета водного хозяйства и природопользования. Перечислены соревнования различных уровней, в которых принимают участие студенты, задействованные в исследовании. В опросе приняли участие 40 студентов I-V курса, которые выбрали волейбол, как приоритетный вид спорта для занятий по дисциплине «Физическое воспитание» во время обучения в высшем учебном заведении. Из них 15 студентов первого курса - это 37,5% респондентов, 6 студентов второго курса, составляет 15% и 6 студентов третьего курса - 15%. 20% опрошенных составляют студенты четвертого курса в количестве 8 человек и 12% - это 5 студентов пятого курса. Респондентам была предложена анкета для определения важности того или иного мотива и было предложено проранжировать представленные факторы от 1 до 11. В результате исследования установлено, что приоритетным фактором, который влияет на мотивацию к занятиям в секции по

волейболу являється «укреплення здоров'я» - 60,0% опитаних віднесли даний мотив на перше місце. Таким мотивом, як «участь в змаганнях» 17,5% студентів поставили на друге місце. 22,5% респондентів мотив «підвищення стійкості до емоційних стресів» віднесли на четверте місце. Важливість «улучшення форми тіла» в час спортивних занять 22,5% поставили на сьоме місце. По думці 17,5% опитаних «популярність волейболу» займає середню позицію. «Стан спортивного залу» мало популярний мотив - 32,5% визнали його менш важливим. Опитані студенти вважають, що «підвищення працездатності» не є актуальним, тільки 5% визнали його пріоритетним. «Позитивні емоції», як мотив, що спонукає до занять 15% респондентів віднесли на третє місце. Доведено, що «виконання спортивного розряду» мало популярний мотив - 20% опитаних висловили його на десяте і одинадцяте місце. «Активний дозвілля» займає середню позицію в мотивації студентів до занять по волейболу. 12,5% респондентів мотив «досвідчені тренери» поставили на перше місце.

Ключевые слова: мотивація, фізичне виховання, волейбол, студенти.

The research of motivational factors to employment volleyball NUWENU students. Elena Sinitsyna, Bogdan Zubritskiy, Lyudmyla Petruk, Alexander Tsytsarkin. To investigate motivational factors to employment volleyball students of the National University of water and economy and nature use (NUWENU) survey was conducted. The article analyzed the results of a survey of students of the University of water and economy and nature use. Posted competitions for different levels, were students involved in the research.

The survey involved 40 students and I -V course who chose volleyball as a priority sport for lessons on discipline "Physical Education" while studying in university.

Of these 15 students the first course - 37.5% respondents, 6 students of the second course, which is 15% and 6 students of the third course - 15%. 20% of surveyed students accounted for the fourth course in a number of 8 people and 12% - 5 fifth- senior year students.

Respondents were offered a questionnaire to determine the importance of a motive and were asked to rank the factors filed from 1 to 11.

The study found that the priority factor that affects the motivation to classes used in volleyball is the "health promotion" - 60.0% of respondents took this motive in the first place. This motive, as "participation in competitions" 17.5% of the students have put in second place. 22.5% of respondents motive "increased resistance to emotional stress" attributed to fourth place. The importance of "improving body shape" during sports 22.5% set in the seventh position. According to opinion 17.5% of respondents' popularity of volleyball is mediocre. "Condition of the gym" is not very popular motive - 32.5% found it less important. The surveyed students believe that "improving efficiency" is not the most notional, only 5% admitted his priority. "Positive emotions" motivated to employment 15% of respondents took it to the third position. Proved that "the performance sports category" is a popular motive - 20% of respondents brought it to the tenth and eleventh place. "Active free time" is the average position in the motivation of students to classes in volleyball. 12.5% of respondents motive "skilled trainers" put first.

Key words: motivation, physical education, volleyball, students.

Постановка проблеми. Фізична культура є незамінним комплексним засобом позитивного педагогічного впливу як на фізичну, так і на інтелектуальну, емоційну, мотиваційну, вольову, моральну та інші сторони особистості студентської молоді [4,7]. Як вагома соціальна сфера, фізичне виховання у вищому навчальному закладі зорієнтоване на задоволення життєво важливих потреб у руховій активності, хорошому самопочутті, високому рівні здоров'я, збереженні та підвищенні працездатності [6,1].

Дієвими заходами підвищення рухового режиму молоді до належних норм можуть бути ті, що базуються на сучасних принципах фізичного виховання. Одним із головних є принцип пріоритету потреб, мотивів і інтересів особистості, що передбачає побудову системи фізичного виховання в цілому та окремих програм з урахуванням індивідуальних і групових, соціальних і духовних потреб людей, а також формування мотивації до занять фізичною культурою, виходячи із впливових зовнішніх і внутрішніх факторів [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування мотивів, потреб та ставлення студентів до занять фізичними вправами розкрито в роботах М.Я. Віленського, М.Є. Кутепова, В.М. Резина, О.П. Внукова та ін.

Загальнотеоретичні питання формування потреб особистості розглянуто в працях В.Г. Афанасьєва, М.І. Михайлова, Л.П. Станкевича; психологічні основи формування особистісних потреб досліджено в роботах Б.Г. Ананьєва, Л.І. Божович, Л.С.Вигодського, А.М. Леотєєва та ін.

М.І. Пономарьов і В.М. Рейзин відзначають, що формуючи у студентів потреби фізичної досконалості, слід виходити з того, що потреба є і біологічно-розвиваючою, і соціально-психологічною, і виховною [3].

На думку О. Біліченко, задля формування мотивації викладач має виконати певні вимоги. Першою вимогою є проведення діагностики мотиваційно-потребнісної сфери студента, друга вимога передбачає постановку цілей формування мотивації, а відбір та застосування педагогічних засобів впливу на мотиваційну сферу студента – це третя вимога науково обґрунтованого процесу виховання мотивації [5].

Питання оптимізації процесу з фізичного виховання студентів та збільшення їх зацікавленості до занять досліджував Скачек А.І. Автор доводить, що необхідно зацікавити студентів займатися фізичними вправами, навіть якщо недостатня матеріальна база. Для цього пропонується використовувати спортивні ігри, зокрема волейбол.

Метою дослідження є визначення мотивації до занять в секціях з волейболу у юнаків, що навчаються у Національного

університету водного господарства та природокористування.

Завдання дослідження:

1. Провести анкетування студентів I-V курсів НУВГП та проранжувати мотиваційні чинники обрані студентами, які займаються в секції з волейболу.
2. Проаналізувати отримані дані та визначити пріоритетні фактори, які впливають на мотивацію до занять в секції з волейболу студентів НУВГП, які прийняли участь у дослідженні.

Методи та організація дослідження:

- в процесі дослідження використовувались методи теоретичного аналізу анкетування та математико-статистичний аналіз отриманих даних;
- дослідження організовано на базі НУВГП, до якого залучені студенти I-V курсів в кількості 40 респондентів, які займаються в секції з волейболу.

Результати дослідження. Як зазначає І. Галімска, формуванню позитивної мотивації до фізичного виховання сприятиме вирішення таких завдань у вищому навчальному закладі:

- усвідомлення значення фізичної культури у розвитку особистості та підготовці її до професійної діяльності;
- засвоєння науково-практичних основ фізичної культури і здорового способу життя;
- формування мотиваційно-ціннісного ставлення студентів до фізичної культури, установки на здоровий спосіб життя, фізичне самовдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом;
- оволодіння системою практичних умінь і навичок, що забезпечують збереження і зміцнення здоров'я, психічне благополуччя, розвиток і вдосконалення психофізичних здібностей і властивостей особистості, самовизначення у фізичній культурі;
- здійснення загальної та професійно-прикладної фізичної підготовки, яка забезпечує психофізичну готовність студентів до майбутньої професії;
- набуття досвіду творчого використання фізкультурно-спортивної діяльності для досягнення життєвих та професійних цілей.

Волейбол – один з найпопулярніших видів спорту серед студентської молоді. Таку популярність він заслужив завдяки захоплюючому ігровому процесу.

Спортивна база НУВГП включає в себе ігровий зал в якому знаходиться ігровий майданчик розміром 18х9 м, оточений з усіх боків вільною зоною шириною 3 м. Волейбольний майданчик відповідає вимогам Федерації волейболу України.

Студенти Національного університету водного господарства та природокористування, які займаються в секції з волейболу мають можливість приймати участь у змаганнях різних рівнів:

- першість НУВГП серед інститутів;
- першість міста;
- першість області серед ВНЗ;
- вища студентська ліга України;
- Універсіада України.

Для визначення мотиваційних чинників до занять з волейболу студентів НУВГП було проведено анкетування в якому взяло участь 40 студентів I-V курсу, які обрали волейбол як пріоритетний вид спорту для занять з дисципліни «Фізичне виховання» під час навчання у вузі. З них 15 студентів першого курсу, що складає 37,5%, 6 студентів другого курсу – 15% та 6 студентів третього курсу, що складає також 15%, 8 студентів четвертого курсу – 20% та 5 студентів п'ятого курсу, що складає 12,5% всіх опитаних та є найменшим показником.

Студентам, які займають в секції з волейболу (n=40), була запропонована анкета для визначення важливості того чи іншого мотиву та було запропоновано проранжувати подані чинники від 1 до 11. Отримані результати подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Ранжування мотиваційних чинників до занять з волейболу студентів Національного університету водного господарства та природокористування

№ зп	Мотиви	Ранги										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Зміцнення здоров'я.	60.0	17.5	5.0	0	10.0	2.5	2.5	0	0	2.5	0
2	Участь у змаганнях.	2.5	17.5	15.0	10.0	15.0	5.0	5.0	5.0	10.0	7.5	7.5
3	Підвищення стійкості до емоційних стресів.	2.5	12.5	5.0	22.5	2.5	12.5	5.0	15.0	7.5	7.5	7.5
4	Удосконалення форми тіла.	5.0	7.5	15.0	7.5	15.0	10.0	22.5	7.5	7.5	2.5	0
5	Популярність волейболу.	5.0	5.0	12.5	5.0	17.5	15.0	10.0	10.0	5.0	5.0	10.0
6	Стан спортивного залу.	0	5.0	5.0	5.0	0	0	7.5	10.0	12.5	22.5	32.5
7	Підвищення працездатності.	5.0	7.5	7.5	5.0	15.0	10.0	10.0	5.0	25.0	7.5	2.5
8	Позитивні емоції.	5.0	12.5	12.5	15.0	12.5	10.0	7.5	10.0	5.0	7.5	2.5

9	Виконання спортивного розряду.	0	0	7.5	5.0	0	10.0	12.5	10.0	15.0	20.0	20.0
10	Досвідчені тренери.	12.5	5.0	7.5	15.0	5.0	12.5	12.5	12.5	2.5	7.5	7.5
11	Активне дозвілля.	2.5	10.0	5.0	7.5	12.5	17.5	5.0	10.0	7.5	10.0	12.5

Відносно до табл. 1, найбільш значимим фактором, який впливає на мотивацію до занять в секції волейболу є «зміцнення здоров'я», який 60,0% опитаних віднесли на перше місце, 10,0% - на п'яту позицію. Мотив «участь у змаганнях» 17,5% студентів поставили на друге місце та 7,5% опитаних визнають його як неважливий.

22,5% респондентів такий мотив, як «підвищення стійкості до емоційних стресів» віднесли на четверте місце. Удосконалення форми тіла – 5,0% студентів обрали як пріоритетний мотив та 22,5% віднесли на сьому позицію.

17,5% опитаних «популярність волейболу», як мотив, що спонукає до занять віднесли на п'яте місце.

«Стан спортивного залу» є мало популярним мотивом та найбільше студентів – 32,5% визнали найменш значущим.

Опитані студенти вважають, що «підвищення працездатності» не є найактуальнішим, лише 5,0% визнали його пріоритетним та 25,0% поставили на дев'яте місце.

Лише 5,0% респондентів відвідують заняття з волейболу через «позитивні емоції», а найбільше 15,0% - віднесли цей мотив на третю позицію.

«Виконання спортивного розряду» є мало популярним мотивом, ніхто з опитаних студентів не поставив його на перше місце та 20,0% - винесли на десяте та одинадцяте місце.

Мотив «досвідчені тренери» – 12,5% поставили на перше місце та 7,5% на останню позицію. «Активне дозвілля» займає середню позицію у мотиваціях студентів до занять волейболом.

Висновки.

1. Аналіз результатів анкетування студентів, які обрали волейбол, як вид спорту для занять з дисципліни «Фізичне виховання» під час навчання у вузі показав, що основне завдання занять в секції з волейболу це – зміцнення здоров'я, про що свідчать проранжовані мотиваційні чинники подані в таблиці 1.

2. Отримані результати дослідження переконливо доводять, що пріоритетним мотивом до занять в секції волейболу є «зміцнення здоров'я». 60,0% респондентів даний мотив поставили на перше місце. Важливим стимулом до занять є «досвідчені тренери» - 12,5% опитаних також винесли цей мотив на перше місце. Не менш важливим чинником до занять в секції волейболу є «участь у змаганнях» - 17,5% студентів винесли його на друге місце. Можна стверджувати, що заняття в секціях волейболу в НУВГП проводяться на високому професійному та методичному рівні.

Література

1. Круцевич Т. Ю. Управління процесом фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич, В. В. Петровський. – К. : Олімпійська література, 2008. – 379 с.
2. Круцевич Т.Ю. Фізичне виховання як соціальне явище / Т.Ю. Круцевич, В.В. Петровський. Підр. Теорія і методика фізичного виховання / під ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2008. – Т.1. – С. 27–46.
3. Мунтян В.С. Особенности формирования положительной мотивации студентов к физическому воспитанию. / В.С. Мунтян // Вісник ЧНПУ. – Вип. 98. – Т. 1. – Чернігов : ЧНПУ, 2012. – С. 174-178.
4. Varonenko V.A. Zdorov'e u fyzycheskayakulturstudenta, M.: Al'fa, 2003, 352 s.
5. Bilichenko O. O. Osoblyvistimotivatsiidozaniat z fizichnogovihovannia u studentiv / O. O. Bilichenko // Pedagogika, psyhologiiata mediko-biologichni problemyfizichnogovyhovannia i sportu. – 2011. – №5. – S. 3-5.
6. Dubohay O. D., Zavydivs'ka N. N., Khanikyants O. V. Fyzichnevvykhovannya i zdorov'ya : navch. posibnyk. K. : UBS NBU, 2012, 270 s.
7. Krutsevych T. Yu. Teoriya i metody kafizychnohovykhovannya : pidr. [dlyastud. vyshch. navch. zakl. fiz. vykhovannya i sportu] u 2-kh tomakh, K. : Olimpiys'kaliteratura, 2008, T. 1, 390 s.; T. 2, 367 s.

Сушко Р.О.

Національний університет фізичного виховання та спорту України

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ БАСКЕТБОЛІСТІВ В УМОВАХ ДІЇ ЧИННИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СПОРТУ ВИЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

В дослідженні здійснено аналіз та узагальнення сучасних підходів до формування підготовчого процесу провідних національних збірних світу по баскетболу (чоловіки, жінки). Автором зазначено, що на вибір оптимального навчально-тренувального процесу власної національної збірної, а в подальшому і на успішний результат команди впливає ряд лімітуючих чинників: процеси спортивної міграції, фінансування команд, особливості проведення головних змагань, загальний соціально-економічний рівень країн. За допомогою контент-аналізу отриманих даних показано особливості організаційних підходів до формування процесу підготовки в країнах (Сполучені Штати Америки і Сербія), що відрізняються за соціально-економічним становищем, фінансуванням, впливом міграційних процесів спортсменів на навчально-тренувальний процес національних збірних команд, але протягом тривалого часу демонструють стабільні і успішні результати виступів у Олімпійських іграх, чемпіонатах світу і чемпіонатах Європи.

Ключові слова: баскетбол, підготовка, збірна, команда, підходи, міграція.

Сушко Р.А. Особенности подготовки баскетболистов в условиях действия факторов глобализации спорта высших достижений. В исследовании проведен анализ и обобщение современных подходов к формированию